

Församlingsinstruktion för Stenkumla församling

Inledning

Vi är utsända med Kristus!

I vardag och fest, i glädje och sorg, vill Stenkumla församling medverka till gemenskap som sträcker sig från söndagens nattvardsbord, via gemenskapens bord vid soppluncher och klukku tei, barnkörernas mellis- och pysselbord till köksbordet vid hembesöket och ungdomarnas bord där spel och filmmys tar plats, till körernas fikabord och notställ och åter till söndagens nattvardsbord. Kring varje bord tar Ordet plats.

Det här är en församlingsinstruktion för Stenkumla församling i Visby stift. Syftet med församlingsinstruktionen är att beskriva Stenkumla församling och hur församlingen arbetar med att utföra uppdraget att sprida evangelium och vara kyrka på den plats och i den tid vi befinner oss.

Omvärldsbeskrivning

Storlek

Stenkumla församling består av socknarna Stenkumla, Träkumla och Västerhejde och har en sammanlagd yta på 74,02 km². Störst är Stenkumla med 31,65 km² och sedan följer Västerhejde med 27,03 km² och Träkumla med 15,34 km². Till Västerhejde hör tätorten Vibble.

Befolkning

I slutet av 2011 var invånarantalet ca 3063 och sedan dess har antalet ökat varje år. I slutet av 2019 fanns det 3435 invånare. Folkmängden i församlingen var vid årsslutet 2020 ca 3470 invånare. Av befolkningen bor ca 2620 personer i Västerhejde, 522 i Stenkumla och 327 i Träkumla.

Storleken på befolkningen påverkas naturligtvis av hur många som föds, avlider, flyttar in eller flyttar ut från församlingen. Enligt SCB:s statistik för 2020 föddes 27 barn, 14 personer avled, 318 personer flyttade in och 305 personer ut, 11 personer invandrade och 2 utvandrade. Det gav en folkökning på 35 personer. Generationsväxlingen, antalet födda minus antalet avlidna, har under lång tid bidragit till folkökningen.

In- och utflyttning samt bebyggelse

In- och utflyttningar är svåra att förutse men många nya bostäder har byggts och flera är planerade. Det borde ge ett inflyttningsöverskott framöver. Inom församlingens gränser finns en blandad bebyggelse. I Stenkumla och Träkumla består bebyggelsen mestadels av och villor och jordbruksfastigheter med eller utan mjölkproduktion. I Västerhejde bor de

Antagen av Kyrkofullmäktige i Stenkumla församling 2021-06-17

flesta i villor, bostadsrätter eller hyresrätter. I Västerhejde finns också många sommarstugor vilket leder till att fler personer, periodvis, bor i området.

Åldersfördelning

Om befolkningen delas upp i grupper med femårsintervaller är gruppen 5–9 år störst och utgör drygt 7,7 % av befolkningen. Sedan kommer gruppen 45–49 år med drygt 7,3 %.

En annan indelning visar att:

- De som är mellan 40 och 64 år utgör drygt 32 % av befolkningen.
- De som är 65 år eller äldre utgör drygt 19 %.
- Åldersgruppen 6–18 år utgör drygt 17 %.

Tabellen nedan visar folkmängden uppdelad i olika åldersgrupper och procentuell fördelning.

Folkmängd 2020 efter ålder	Totalt	Män	Kvinnor	Procentuell fördelning
Åldersgrupp 0–5	285	156	129	8,21 %
Åldersgrupp 6–9	217	105	112	6,25 %
Åldersgrupp 10–12	147	72	75	4,24 %
Åldersgrupp 13–18	243	130	113	7 %
Åldersgrupp 19–39	795	399	396	22,91 %
Åldersgrupp 40–64	1112	535	577	32,05 %
Åldersgrupp 65–74	376	194	182	10,83 %
Åldersgrupp 75–84	243	130	113	7 %
Åldersgrupp 85-	52	26	26	1,50 %
Total folkmängd 2020-12-31	3470	1747	1723	

Förskolor och skolor

I församlingen finns det två förskolor, förlagda i Vibble. Det finns även en grundskola, Västerhejde skola. Barnen i Västerhejde har skolan där som "hemskola" för åk F-6 och Södervärnsskolan i Visby för åk 7–9 medan barnen i Stenkumla och Träkumla har Lyckåkersskolan i Visby som "hemskola" för åk F-3 och Södervärnsskolan för åk 4–9. Eftersom Region Gotland tillämpar friare skolval är barnen utspridda på fler skolor än sina hemskolor.

Andra institutioner

Andra institutioner, som vårdcentral och äldreboende finns inte.

Företag och föreningar

Inom församlingens område finns både lokala arbetsgivare och enskilda företag, till exempel: livsmedelsaffär med postombud, pizzeria, gårdskrog, turistanläggning, restaurang- och

Antagen av Kyrkofullmäktige i Stenkumla församling 2021-06-17

konferensanläggning, bilverkstäder, biluthyrning, däcksfirma, Försvarmakten, betongindustri, keramiker och lantbrukare; varav ett fåtal är mjölkbönder.

Föreningslivet är aktivt i socknarna med bland annat bygdegårds-, hembygds-, fiber- och idrottsföreningar.

Församlingsbeskrivning

Församlingens historia

Stenkumla församling bildades 2010. Innan dess var församlingen ett pastorat bestående av Träkumla, Stenkumla och Västerhejde församlingar. I församlingen finns tre medeltida kyrkor, Träkumla, Stenkumla och Västerhejde samt ett kapell i Vibble som ligger i anslutning till Vibble gård. Församlingsexpeditionen flyttade i januari 2013 från Stenkumla prästgårdsannex till nya lokaler i Vibble då en tillbyggnad av Vibble kapell blev klar.

Aktiviteter

Vibble gård är församlingens centrum och ligger mitt i Vibble. Det gör att många lätt kan ta sig dit. I Vibble gård bedrivs stor del av församlingens verksamhet, såsom: musiklekis, barnkör, vuxenkör, konfirmandundervisning, ungdomsgrupp, öppet hus, klukku tei och sopplunch. Vid Västerhejde kyrka finns en liten lokal, Klockargården, som också används för gemenskapsträffar. I församlingen finns det två syföreningar.

Högmässa firas varje helgdag, oftast i någon av våra tre kyrkor eller i Vibble kapell. I kapellet firas också morgonmässa varje onsdag och gudstjänst eller mässa varannan söndag.

Församlingen gränsar till Visby vilket gör att många har sitt arbete, fritidsintressen och sociala sammanhang där.

Medlemsantal, in- och utträden

Inte bara aktiva in- och utträden påverkar medlemsutvecklingen i vår församling. Hela befolkningsutvecklingen påverkar antalet medlemmar, till exempel flyttade 190 medlemmar in år 2019 och 200 flyttade ut. Det ger genast minus tio medlemmar det året. Antalet födda barn som döps och antalet avlidna medlemmar påverkar också. Alla siffror, sammantaget, visar dock att det faktiska medlemsantalet och andelen medlemmar av befolkningen har gått ner under flera år. Se tabellen nedan.

Stenkumla församling	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total folkmängd	3082	3063	3075	3121	3158	3195	3240	3342	3417	3435
Antal medlemmar	2385	2355	2318	2286	2286	2235	2201	2179	2187	2156
Procent medlemmar	77,4	76,9	75,4	73,2	72,4	70	68	65,2	64	62,8
Aktiva inträden	3	1	0	3	1	4	2	4	3	0
Aktiva utträden	22	18	26	51	25	44	51	36	33	36

Antagen av Kyrkofullmäktige i Stenkumla församling 2021-06-17

- Under tioårsperioden ovan ökade befolkningen med 353 personer.
- Medlemsantalet sjönk med 229 personer eller 14,6 procentenheter.
- Aktiva inträden var 21 till antalet och utträden var 342.

Slutsatser av gjord barnkonsekvensanalys

Barnperspektiv och barnkonsekvensanalys

"Folk kom till honom med barn för att han skulle röra vid dem. Men lärjungarna visade bort dem. När Jesus såg det blev han förargad och sade: »Låt barnen komma hit till mig och hindra dem inte: Guds rike tillhör sådana som de. Sannerligen, den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in.« Och han tog dem i famnen, lade händerna på dem och välsignade dem." Mark 10:13-16

"I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet". (Inledningen till Kyrkoordningen)

Barn har en särställning och Jesus själv ger barnen ett särskilt uppdrag, att vara förebilder. Alla barn ska känna sig välkomna till kyrkan oavsett bakgrund, livssituation och familjeförhållanden. Alla barn är välkomna till våra gudstjänster och verksamheter. De barn som är med i våra körer deltar regelbundet i våra gudstjänster. Stenkumla församling har som utgångspunkt att barnens bästa ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som på något sätt berör barn och ungdomar. Församlingen väger in barnens perspektiv i planering och har metoder för barnkonsekvensanalyser inför beslut. Barnperspektivet ger församlingen följande mål att sträva efter utifrån FN:s barnkonvention:

- Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras. (2)
- Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. (3)
- Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. (6)

Antagen av Kyrkofullmäktige i Stenkumla församling 2021-06-17

- Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad. (12)
- Barn har rätt att utöva vilken religion de vill, eller ingen alls. (14)
- Barn har rätt till lek, vila och fritid. (31)

Pastoral program

Gudstjänst

I Stenkumla församling firas högmässa i stort sett varje helgdag året runt, oftast kl. 10.30 men ibland på andra tider. Det kan bero på att annan typ av gudstjänst, till exempel friluftsgudstjänst, förläggs till kl. 10.30. Varannan söndag, förutom sommartid, firas också mässa kl. 16.30 i Vibble kapell. Tiden är anpassad så att mässan avslutar konfirmandlektionen och inleder ungdomsgruppens träffar. Vid dessa mässor är ungdomarna ofta delaktiga som textläsare eller som gudstjänstvärdar. Varannan söndag firas gudstjänst kl. 16.30 och ungefär en gång i månaden består gudstjänsten av en sångkväll med mycket sång, glädje och fika.

Varje onsdagsmorgon firas mässa i Vibble kapell. Morgonmässan är församlingens mest välbesökta gudstjänst. Vid alla storhelger firar vi ytterligare gudstjänster. Då firar vi också på andra tider, från tidig morgon (julotta) till sen kväll (julnatt och påsknatt). Vid advent, jul, påsk och allhelgona är det mycket på gång i församlingen. Vi har även många andakter i församlingen; andakt hålls vid varje sopplunch, olika gemenskapsträffar, som inledning på alla möten (personalsamling, kyrkoråd, fullmäktige), mm.

Om gudstjänstlivet kunde utvecklas skulle det kunna vara med någon typ av kvällsgudstjänst/kvällsmässa, kanske kl. 19.00 antingen på söndagen eller en kväll i veckan. Att kvällar är uppskattade märker vi bland annat under sommaren då vi på onsdagar kl. 19.00 har "Sångkväll på Ygnegården".

Kyrkomusiken i gudstjänsten

Vi har ett rikt musikliv i församlingen. Musiken i gudstjänsten är inte en dekoration utan ett eget språk med ett eget värde. Musiken i gudstjänsten kan förstärka ordet eller finnas som en väg för oss att hitta dit där ord inte kan ta oss. Genom psalmer, liturgisk musik, körsång och instrumentalmusik förstärks gudstjänsten och tillsammans med ordet, måltiden och den talade bönen sammanförs gudstjänstens delar till en helhet. Tack vare gudstjänstmusiken, till exempel genom kyrkokören Cantus, Musikglädje, barnkörerna, ungdomskören, sångkvällar och våra musikgudstjänster når vi också ut till många människor som annars inte hade vågat sig in i gudstjänstgemenskapen.

Antagen av Kyrkofullmäktige i Stenkumla församling 2021-06-17

Familjegudstjänst

Ett annat sätt att nå människor är via våra familjegudstjänster. Vi firar minst fyra familjegudstjänster per år. Dessa har vi förlagt till vardagkvällar så att de ska vara tillgängliga för just familjerna. Familjegudstjänsterna är oftast uppbyggda kring det som barnkörerna och ungdomskören arbetar med under sin veckoverksamhet. Vi vill bjuda in till gudstjänst där barn och vuxna tillsammans får ta del av och dela Guds ord. I samband med familjegudstjänst bjuder vi på enklare mat för att man efter gudstjänsten ska kunna umgås med varandra. Genom att vi äter tillsammans efter gudstjänsten får den ta plats som en naturlig del i vardagen.

Gudstjänstlivet kan också bli en del av vardagen via kyrkkaffe och även via de tillfällen som församlingen erbjuder att åter höra söndagens evangelium under veckan.

Tabellen visar antal gudstjänster i församlingen 2010–2019.

Stenkumla församling	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antal högmässor	60	73	82	103	97	85	53	58	59	55
Antal mässor, sön-helgdag	3	0	0	0	0	0	40	48	17	16
Antal gudstjänster, sön-helgdag	11	12	1	7	2	0	0	0	0	14
Antal mässor, vardagar	96	52	55	168	55	55	97	118	81	55
Antal musikgudstjänster	28	24	14	30	24	11	14	14	13	14
Övriga offentliga gudstjänster	7	3	50	52	37	56	84	66	96	72
Andra övriga gudstjänster	18	28	29	27	25	19	10	13	66	43
Totalt antal gudstjänster	223	192	231	387	240	226	298	317	332	269

Tillgänglighet

Vi arbetar ständigt med tillgängligheten i och vid våra kyrkor, bland annat med hårdgöring av grusgångar, ramper så att alla ska kunna ta sig in i våra kyrkor, ljudsystem och belysning samt fungerande toaletter eller utedass. Personalen ställer gärna upp och skjutsar de som inte själva kan ta sig till kyrkan.

Vi gör många hembesök i församlingen men sockenbud är inte så efterfrågat. Vi ser dock alltid till att möjligheten finns om någon önskar.

Förrättningar

Tack vare att det bor många barnfamiljer i församlingen har vi relativt många barndop. Flest dop sker i Västerhejde kyrka och Vibble kapell. Närheten till Vibble gård för dopkalas uppskattas. Vi har också en del vigslar och då är Västerhejde kyrka mest använd, bland annat tack vare närheten till flera festlokaler. I Västerhejde kyrka äger också flest begravningsgudstjänster rum eftersom det är vår största socken. Det är inte helt ovanligt att våra församlingsbor väljer Allhelgonakapellet i Visby för begravningsgudstjänst, mycket på grund av att krematoriet ligger där och att församlingen ligger nära Visby. När det är möjligt

Antagen av Kyrkofullmäktige i Stenkumla församling 2021-06-17

tjänstgör präst och musiker från församlingen även vid begravningsgudstjänster för församlingsbor som sker utanför församlingen.

Tabellen visar antal och andel döpta samt antal förrättningsgudstjänster.

Stenkumla församling	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antal födda barn	40	34	30	36	25	38	33	45	42	43
Antal döpta i ministerialbok	25	35	21	26	21	17	32	23	21	32
Döpta i % av födda	62,5	103	70	72,2	84	44,7	97	51,1	50	74,4
Antal dopgudstjänster	20	27	20	25	21	13	22	22	21	28
Antal vigselgudstjänster	15	10	9	7	14	9	9	10	13	7
Antal begravningsgudstjänster	14	10	14	17	11	13	20	14	9	13

Undervisning

Församlingens undervisning har sin grund i dopet. Den ska ses som en livslång process där vi möter individer i olika åldrar och med olika förutsättningar. Målet bör vara att undervisning, gudstjänst och det dagliga livet tillsammans ger möjlighet att växa och mogna i den kristna tron. För att återknyta kontakt med de döpta i vår församling får alla på ettårsdagen av dopet ett gratulationskort, som också blir en inbjudan att besöka församlingens gudstjänster och verksamheter.

Den huvudsakliga verksamheten för skolbarn är våra barnkörer från 6 – 12 år och vår ungdomskör från 13 år. Genom kören får barnen ett sammanhang för gemenskap och glädje och stimuleras till både musikalisk utveckling och fördjupning i den kristna tron.

Vi erbjuder konfirmandundervisning för ungdomar som går i åttonde klass.

Församlingen har en ungdomsgrupp för de som konfirmerats. För de som vill finns möjligheten att gå en ledarutbildning för att sedan vara ung ledare i konfirmandgruppen.

För vuxna med barn 0–5 år erbjuder församlingen Musikleis. För vuxna finns också körer, gemenskapsträffar, pilgrimsvandringar och möjlighet till samtal. Vi vill också kunna erbjuda studiecirkel och gemensamma vandringar för de som är daglediga.

Diakoni

Det övergripande uppdraget i Svenska kyrkans diakonala arbete är att, utifrån kristen tro, vara med och skapa ett gott samhälle. Diakoni är hela kyrkans och alla kristnas människors ansvar. Grunden för kyrkans diakoni är Guds kärlek så som den möter oss i Jesus Kristus. Kyrkans diakoni ska arbeta för rättvisa, försoning och återupprättelse. Diakoni är kyrkans omsorg om medmänniskan och skapelsen. Ibland kallas det även för kyrkans sociala arbete. Det handlar många gånger om att, med respekt och delaktighet, möta människor i utsatta livssituationer. Utsatthet kan ha många ansikten.

Antagen av Kyrkofullmäktige i Stenkumla församling 2021-06-17

Församlingen har en diakonikassa som används när någon person behöver få ekonomisk hjälp vid vissa svåra tillfällen. Det kan vara en matkasse eller ett presentkort. Ibland hjälper vi även till med matinköp då mottagaren själv betalar maten.

I Stenkumla församling lever många i ensamhushåll och det kan gå dagar utan att de möter andra människor. Vårt diakonala ansvarstagande omfattar både enskilda möten och gruppverksamheter där människor kan mötas och uppleva gemenskap. Hembesök eller möten utomhus förekommer vid både enskilda träffar och i grupp. Promenader enskilt eller i mindre grupp arrangeras också; pilgrimsvandringar är en form som tilltalar många människor och genomförs under sommarhalvåret.

Regelbundet, oftast varje vecka, inbjuds människor till olika tillfällen av gemenskap: sopplunch, klukku tei efter veckomässan, öppet hus och eftermiddag i Klockargården.

Församlingen inbjuder varje år till födelsedagskalas vid jämna födelsedagar och "julblommekaffe" till de som fyllt 80 år och äldre. På det sättet får vi kontakt även med personer som vanligtvis inte besöker gudstjänsterna.

Mission

Allt vi gör är en sorts mission; i samtal med föräldrarna på musiklekis, när prästerna delar ut doppaket till alla nyfödda, i konfirmandundervisningen, när vi leder våra körer, när klockarna pratar med människor på kyrkogården, i mötet med vigselpar och sorgehus eller när våra ideella och förtroendevalda berättar om sina uppdrag i församlingen. I varje möte och i varje samtal blir Kristus synlig och evangeliet gestaltas. De tillfällen då vi mest tydligt går "utanför boxen" och missionerar är vid allhelgonahelgen och inför jul då diakon och/eller präst står utanför Vibblehallen och delar ut ljus, när vi anordnar fika på kyrkogårdarna under allhelgonahelgen, vid våra födelsedagskalas och "julblommekaffe" samt när vi delar ut julblommor och födelsedagskassar. Vid dessa tillfällen möter vi många människor som vi annars inte möter och även i dessa möten blir Kristus synlig och evangeliet gestaltas.

Det internationella arbetet har en viktig plats i församlingen. Många kollektor under året tas upp till ACT och insamlingar görs alltid i samband med julinsamlingen och fastekampanjen. Tack vare det hoppas vi att evangeliet når ut till fler människor runt om i världen men dessa aktiviteter påminner också församlingen om att vi är en del av den världsvida kyrkan. Församlingen har idag ingen vänförsamling utomlands men det är något som vi hoppas på i framtiden. I nuläget får bönen också vara en påminnelse om Stenkumla församlings del i den världsvida kyrkan då vi alltid ber för församlingarna i biskopens förbönskalender.

Antagen av Kyrkofullmäktige i Stenkumla församling 2021-06-17

Om fem år

Prioriteringar, möjligheter och utmaningar

- Om fem år hoppas Stenkumla församling fortsatt kunna vara den församling som den är idag med många olika verksamheter för olika åldrar, med nattvardens bord i centrum.
- Vi saknar att kunna erbjuda ”människor mitt i livet” en gemenskap. Därför funderar vi på att starta en katekumenatsgrupp, eventuellt tillsammans med grannpastoratet Eskelhem.
- Vår tanke är också att fler ska få motta gratulationskort på dopdagen, även på femårsdagen och 13-årsdagen av dopet så att det i förlängningen blir en inbjudan till konfirmationsundervisning.
- Församlingen har varken önskan om, eller tankar på, att gå samman med någon annan församling eller pastorat, utan hoppas fortsatt kunna få vara en lagom stor församling.
- Att antalet medlemmar sjunker är ett ständigt orosmoln men vi hoppas att vi med vår dopinbjudan, mission och våra aktiviteter i kombination med stor inflyttning ska klara av att fortsatt få bestå på samma sätt som nu. Självklart strävar vi alltid efter att nå fler, döpa fler, få fler barn i barnkörerna, fler konfirmander och ungdomsledare; något som vi ser som vårt största område för nyrekrytering och det som i förlängningen avgör att människor väljer att fortsätta vara medlemmar i Svenska kyrkan.
- Stenkumla församling ska i sin verksamhet verka för en hållbar miljö genom att ständigt värdera det vi gör utifrån dess miljöpåverkan. Vi är satta till att värna om Guds skapelse och ha omsorg om människor, djur och natur. Med insatser för miljön så kan vi med enkla medel skapa kontaktytor med människor som har ett miljöengagemang.

I vardag och fest, i glädje och sorg, vill Stenkumla församling medverka till gemenskap som sträcker sig från söndagens nattvardsbord, via gemenskapens bord vid soppluncher och klukku tei, barnkörens mellis- och pysselbord till köksbordet vid hembesöket och ungdomarnas bord där spel och filmmys tar plats, till körens fikabord och notställ och åter till söndagens nattvardsbord. Kring varje bord tar Ordet plats. Det gör vi idag och det vill vi göra om fem, tio, 20 år...! Ständigt utsända med Kristus!